

Obsah

1 Význam mäsa a minoritných produktov živočíšneho pôvodu vo výžive obyvateľstva,,	9
1.1 Význam a rozdelenie živín z hľadiska biochemických funkcií.....	10
1.2 Tvorba cieleného produktu na základe bilancie dusíka a uhlíka.....	12
1.3 Význam konzumácie mäsa obyvateľstvom	14
1.4 Charakteristika jednotlivých typov svalových vlákien	14
2 Morfológia a anatómia vtákov	16
2.1 Kostrová sústava (<i>Systema skeletale</i>)	16
2.2 Svalová sústava (<i>Systema musculorum</i>)	24
3 Hydina a technológia spracovania hydiny	27
3.1 Produkcia a spotreba hydinového mäsa	27
3.2 Ukazovatele jatočnej hydiny	30
3.3 Jatočná kvalita hydiny	31
3.4 Mäso hydiny	33
3.4.1 Faktory ovplyvňujúce produkciu a kvalitu hydinového mäsa	33
3.4.2 Postmortálne zmeny hydinového mäsa	35
3.5 Nutričná hodnota a chemické zloženie hydinového mäsa	39
3.6 Technologická, senzorická a hygienická kvalita hydinového mäsa	44
3.6.1 Technologická kvalita hydinového mäsa	44
3.6.2 Senzorické hodnotenie kvality hydinového mäsa	45
3.7 Technologické operácie pri nákupe a spracovaní hydiny	49
3.7.1 Nákup živej hydiny	49
3.7.2 Vyskladňovanie hydiny	50
3.7.3 Transport živej hydiny	51
3.7.4 Technologický postup opracovania hydiny	52
3.7.4.1 Zabíjací okruh	53
3.7.4.2 Pitvací okruh	61
3.7.4.3 Chladiaci okruh	64
3.7.4.4 Triedenie, váženie a balenie	67
3.7.5 Zmrazovanie hydiny	69
3.7.5.1 Vlastné zmrazovanie	70
3.7.5.2 Spôsoby zmrazovania	70
3.7.5.3 Skladovanie zmrazenej hydiny	72
3.8 Hydinové mäso - základné pojmy	73
3.8.1 Trhová úprava, obchodný názov a kvalita hydinového mäsa	79
3.8.1.1 Trhová úprava hydinového mäsa	79
3.8.1.2 Obchodné názvy zabitej hydiny	79
3.8.1.3 Triedy kvality hydinového mäsa	80
3.9 Finalizácia hydinového masa	81
3.9.1 Porciovanie hydiny	81
3.9.2 Údené hydinové výrobky	84
3.9.2.1 Technologický postup výroby hydinových výrobkov	84
3.9.3 Údená hydina	85
3.9.4 Hydinové konzervy	86
3.9.4.1 Sterilizácia, chladenie a uskladnenie konzerv	87
3.9.4.2 Chyby konzerv	87
3.10 Mechanicky separované mäso	88
3.10.1 Požiadavky na MSM	89
3.10.2 Balenie, skladovanie, označovanie a doprava mechanicky separovaného mäsa.	89

3.11 Technológia spracovania hydinového tuku	90
4 Vajcia	91
4.1 Morfologická a výživná hodnota vajec	91
4.2 Fyzikálno-chemické vlastnosti vajec	92
4.2.1 Merná hmotnosť (relatívna hustota)	92
4.2.2 Bod mrznutia	92
4.2.3 Index lomu (refraktometrický index)	92
4.2.4 Hodnota pH	93
4.2.5 Iónové vlastnosti	93
4.2.6 Viskozita	93
4.2.7 Povrchové napätie	94
4.2.8 Dielektrická konštantá	94
4.2.9 Absorpcia vody	94
4.3 Funkčné vlastnosti vajec	94
4.3.1 Mechanizmus tvorby gélu	94
4.3.2 Mechanizmus tvorby peny	95
4.3.3 Mechanizmus tvorby emulzie	96
4.4 Priemyselné spracovanie vajec	97
4.4.1 Chladenie a konzervácia vajec	97
4.4.2 Čistenie vajec	99
4.4.3 Výroba vaječných hmôt (vytíkanie vajec)	99
4.4.4 Pasterizácia	99
4.4.4.1 Pasterizácia bielka	100
4.4.4.2 Pasterizácia melanže	100
4.4.4.3 Pasterizácia žltka	100
4.4.4.4 Špeciálny spôsob pasterizácie	100
4.4.5 Zmrazovanie	100
4.4.6 Sušenie	102
4.4.7 Ochutené vaječné hmoty	107
4.4.8 Majonézy a majonézové výrobky	108
4.5 Využitie vajec so zmenenou nutričnou hodnotou v potravinárstve	110
4.6 Spracovanie využiteľného odpadu pri spracovaní vajec	111
5 Technologické spracovanie produktov pštrosov a netradičných druhov hydiny.....	112
5.1 Nákup pštrosov	112
5.2 Produkcia mäsa	112
5.3 Produkcia kože	113
5.4 Produkcia peria	114
5.5 Produkcia vajec	114
5.6 Získavanie jatočného produktu a technológia spracovania JOT pštrosov	114
5.7 Využitie perspektívnych netradičných druhov hydiny	115
6 Perie, krv, pečeň, vaječné škrupiny, beháky a jatočný odpad ako vedľajšie produkty pri hydine, ich využitie a technológia ich spracovania	116
6.1 Perie	116
6.1.1 Chemické a fyzikálne vlastnosti peria	118
6.1.2 Nákup a technológia spracovania peria	118
6.2 Krv	120
6.2.1 Technologický postup spracovania krvi	120
6.3 Získavanie a spracovanie tučných kačacích a husacích pečení	121
6.4 Spracovanie vaječných škrupín	122
6.5 Spracovanie behákov	122

6.6 Spracovanie jatočného odpadu	122
7 Ryby a technológia spracovania ryb.....	123
7.1 Význam konzumácie rýb a rybích produktov	125
7.2 Základné pojmy	126
7.3 Trhové druhy	127
7.4 Znaky a hodnotenie akosti sladkovodných rýb	129
7.4.1 Výťažnosť a stolová hodnota	131
7.4.2 Všeobecné posúdenie zmyslových vlastností rýb	134
7.5 Zrenie mäsa rýb	134
7.6 Chemické zloženie a nutričná (výživná) hodnota rybieho mäsa	134
7.7 Spracovanie sladkovodných rýb (kapra)	136
7.8 Hlavné výrobky zo sladkovodných rýb	139
8 Zverina a technológia spracovania zveriny	140
8.1 Základnépojmy	140
8.2 Význam mäsa zveriny	140
8.3 Spôsob kontroly ulovenej zveri	141
8.4 Požiadavky na kvalitu mäsa zveriny	141
8.5 Požiadavky na manipuláciu so zverinou z voľne žijúcej zveri	144
8.6 Spracovanie zveriny	145
8.6.1 Postup pri vyvrhovaní zveriny	146
8.7 Falšovanie zveriny	147
8.8 Chemické a nutričné zloženie mäsa zveriny	147
8.9 Využitie mäsa zveriny v gastronomii	149
9 Králiky a technológia spracovania králikov	150
9.1 Základné požiadavky pre dodávku králikov	150
9.2 Technologický postup spracovania králikov	151
9.3 Trhové úpravy zabitého králika:	152
9.3.1 Zatried'ovanie králičieho mäsa	152
9.3.2 Požiadavky na králičie mäso uvádzané na trh	153
9.4 Základné pojmy a obchodné názvy pri králikoch	153
9.4.1 Základné pojmy	153
9.4.2 Obchodné názvy mäsa a králičích dielov a ich zloženie	153
9.5 Falšovanie králičieho mäsa	154
9.6 Význam a nutričné zloženie králičieho mäsa	154
10 Med a technológia spracovania medu	155
10.1 História včelárstva	155
10.2 Produkcia a spotreba medu vo svete, EÚ, SR	156
10.3 Členenie medu	156
10.4 Využitie medu	156
10.5 Technológia spracovania medu	157
10.5.1 Medobranie (zbermedu)	157
10.5.2. Čistenie medu	158
10.5.3 Plnenie medu do obalov	158
10.5.4 Zahrievanie a dekryštalizácia medu	158
10.5.5 Pastovanie medu	159
10.5.6 Zabránenie nežiaducej fermentácií medu	159
10.5.7 Sušenie medu	159
10.5.8 Skladovanie medu	160
11 Včelie produkty a technológia spracovania včelích produktov	160
11.1 Vosk	160

11.1.1 Získavanie, manipulácia a technológia spracovania vosku	160
11.1.2 Zmyslové a fyzikálno - chemické vlastnosti vosku	161
11.1.3 Kontrola kvality vosku	162
11.1.4 Využitie vosku.....	162
11.2 Peľ	162
11.2.1 Získavanie, manipulácia a technológia spracovania peľu	162
11.2.2 Zmyslové a fyzikálno-chemické vlastnosti peľu	162
11.2.3 Kontrola kvality peľu	163
11.2.4 Využitie peľu	163
11.3 Propolis	163
11.3.1 Získavanie, manipulácia a technológia spracovania propolisu	164
11.3.2 Zmyslové a fyzikálno - chemické vlastnosti propolisu	164
11.3.3 Využitie propolisu	164
11.4 Materská kašička	165
11.4.1 Získavanie, manipulácia a technológia spracovania materskej kašičky	165
11.4.2 Zmyslové a fyzikálno -chemické vlastnosti materskej kašičky	166
11.4.3 Kontrola kvality materskej kašičky (PN 14-129- 70)	166
11.4.4 Využitie materskej kašičky	166
11.5 Včelí jed	166
11.5.1 Získavanie, manipulácia a technológia spracovania včelieho jedu	167
11.5.2 Zmyslové a fyzikálno - chemické vlastnosti jedu	167
11.5.3 Kontrola kvality jedu	167
11.5.4 Využitie včelieho jedu	167
12 Medovina a technológia spracovania medoviny	168
12.1 História medoviny	168
12.2 Biochemické zloženie medu na výrobu medoviny	168
12.3 Technologický postup výroby medoviny	169
12.4 Druhy medoviny	170
12.5 Zmyslové hodnotenie medoviny	171
12.5.1 Postup pri vlastnej degustácii medoviny	172
Literatúra	173

